

2022-yilda o'qituvchilarning ish haqini malaka toifasiga qarab oshirish rejalashtirilgan:

Oliy toifalilar:
15%

Birinchi toifalilar:
10%

Ikkinchi toifalilar:
5%

YOSHLAR OVOZI

**BIZ – KELAJAK
BUNYODKORIMIZ!**

Ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy,
adabiy-badiiy
gazeta

#69 (16522)
2022-yil, 1-oktabr
shanba

[/yoshlarovozi](#)

[/yoshlarovozi](#)

[/yoshlarovozi.uz](#)

Gazeta 1925-yildan chiqq boshlagan

Dolzarb mavzu
3-bet

Ijara uylar narxi
keskin oshgan

Yoshlar yetakchisi
4-5-betlar

Mahallani yosh tadbirkorlar
rivojlantiradi

Ko'zgu
6-bet

Ustozni
qadrlaymizmi?

Foto: Siroj ASLONOV (O'ZA)

TA'ZIM SIZGA, USTOZLAR!

1-OKTABR – O'QITUVCHI VA MURABBIYLAR KUNI

Navoiy shahridagi 8-IDUM o'qituvchisi, xalq ta'limi a'lochisi Dilorom Hakimova qariyb
30 yildan beri o'quvchilarga ona tili va adabiyot fanidan saboq berib kelmoqda.

7-betga
qarang

TENG

IMKONIYATLAR MARKAZI

Uzun tumanining chekka qishlog'ida yashayotgan 17 yoshli Ilhomjon yaqin kungacha uy sharoitida yakka tartibda o'qir edi. Ilhomjon Inklyuziv ta'lim markaziga jalb qilingach tengdoshlari bilan musiqa to'garagida saboqla boshladi. Inklyuziv ta'lim jarayonlari uning hamma bolalar qatori teng ta'lim olishi, sog'lom o'g'il-qizlar o'rganishi mumkin bo'lgan saboqlarni u ham o'zlashtirishiga ko'maklashdi, yangi qirralari ochildi.

Inklyuziv ta'lim markazlaridagi ana shunday to'garaklar nogiron bolalarning rivojlanishiga katta yordam beryapti. Ilhomjon Muxtorov hayotida ham Surxondaryo viloyati Inklyuziv ta'lim markazining o'rni katta bo'ldi.

Inklyuziv ta'lim hamma bolalar (shu jumladan, nogironlar) ning bir xil maktab va sinfda – bir xil sharoitda ta'lim olishini anglatadi. Ya'ni imkoniyati cheklangan bola sog'lom bolalar bilan bir xil e'tiborda o'qiy olishi kerak. Lekin shu paytgacha imkoniyati cheklangan bolalarning boshqa sog'lom bolalar bilan teng sharoitda o'qiyotgani haqida maqtanib bo'lmadi. Negaki bu borada talaygina muammolar bor edi: alohida ta'limga ehtiyoji bo'lgan bolalar o'qitiladigan ayrim ta'lim muassasalarida ular uchun to'siqsiz muhit va imkoniyatlar yaratilmagan, ta'lim muassasalari zarur adabiyotlar, metodik qo'llanmalar, turli kasblarga o'qitishga mo'ljallangan uskuna va jihozlar bilan to'liq ta'minlanmagan.

Shu bois respublikamizning barcha hududlarida inklyuziv ta'lim markazlari faoliyati yo'lga qo'yildi. Viloyatimizdagi Inklyuziv ta'lim markazida esa tayanch harakati, talaffuzida nuqsoni bor, ehtiyojmand oila farzandlari tikuvchilik, musiqa va matematika to'garaklariga jalb qilinmoqda.

Viloyatdagi Inklyuziv ta'lim markazida nafaqat ta'limiy va kasbiy ko'nikmalar, balki bolalarning iste'dodini yuzaga chiqarishlari uchun ham turli madaniy va sport musobaqalari hamda ko'rik-tanlovlar o'tkazib kelinmoqda. Xususan, "Besh tashabbus olimpiadasi"ning 1-mavsumida 70 nafar imkoniyati cheklangan yoshlar o'z imkoniyatlarini sinab ko'rdi. G'oliblar Yoshlar ishlari agentligi viloyat boshqarmasi tomonidan esdalik sovg'alari bilan taqdirlandi.

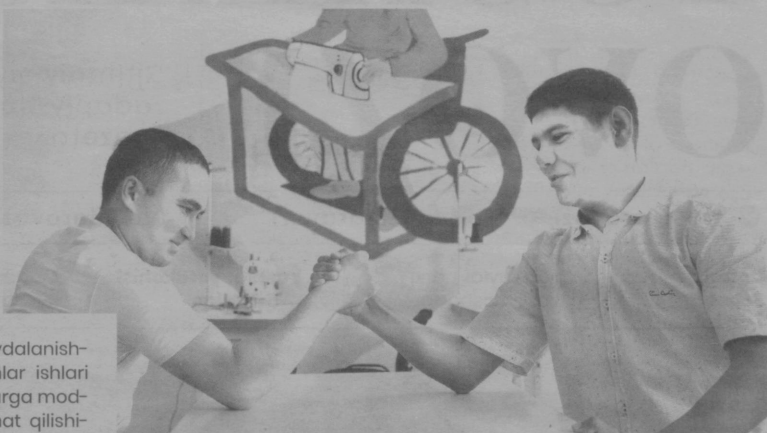
Aslida jismoniy imkoniyatlari cheklangan bolalar ham boshqalar qatori ta'lim olishga va mav-

jud imkoniyatlardan foydalanishga haqli. Shu bois Yoshlar ishlari agentligi nogiron shaxslarga moddiy yordam berib, mehnat qilishga zarur shart-sharoit yaratishga ham alohida e'tibor qaratmoqda. Birgina Surxondaryo viloyati misolida oladigan bo'lsak, bugungi kunda viloyatda nogiron yoshlar soni 3 ming 217 nafarni tashkil etadi. Ulardan ijtimoiy himoyaga muhtoj 556 nafar nogiron yoshga 1 milliard 453 ming so'm mablag' "Yoshlar daf-tari" jamg'armasi hisobidan to'lab berildi.

Bundan tashqari, Vazirlar Mahkamasining 2022-yil 21-iyundagi "Nogironligi bo'lgan yoshlarni ijtimoiy qo'llab-quvvatlash bo'yicha davlat xizmatlarini ko'rsatishning ma'muriy reglamentlarni tasdiqlash to'g'risida"gi qarori asosida nogiron yoshlarga o'qish, yashash va transport xarajatlarini qoplash uchun, shuningdek, asbob-uskunalar va mehnat qurollarini xarid qilish uchun subsidiya ajratishning ma'muriy reglamentlari ishlab chiqilib, Yoshlar ishlari agentligining Yoshlarga oid davlat siyosatini qo'llab-quvvatlash jamg'armasi mablag'lari hisobidan har yili 500 nafargacha nogiron yoshlarga bazaviy hisoblash miqdorining 50 baravarigacha miqdorda subsidiya ajratilishi belgilab qo'yildi.

Zilola MEYLIYEVA,

Yoshlar ishlari agentligi Surxondaryo viloyati boshqarmasining ijtimoiy himoyaga muhtoj yoshlar bilan ishlash bo'yicha mutaxassisi

"BESH TASHABBUS OLIMPIADASI"NING 1-MAVSUMIDA 70 NAFAR IMKONIYATI CHEKLANGAN YOSHLAR O'Z IMKONIYATLARINI SINAB KO'RDI.

177

IMKONIYAT

"USTA-SHOGIRD" MAKTABLARI O'QUVCHILARIGA IMTIYOZ

O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksining 408-moddasiga muvofiq, "Usta-shogird" maktablari o'quvchilari uchun mehnat stajini hisoblashda imtiyozlar ko'zda tutilgan. Jumladan, mehnat staji hisoblanishi uchun "Usta-shogird" maktablari o'quvchilari ijtimoiy soliqni kamaytirilgan stavkalarda, ya'ni yiliga bazaviy hisoblash miqdorining 1 baravaridan kam bo'lmagan miqdorda to'laydi.

Mazkur imtiyoz soliq stavkasi "Usta-shogird" maktablari o'quvchilari yigirma besh yoshga to'lguniga qadar ishlagan davrda qo'llaniladi. Soliqni to'lash hisobot yilining 1-dekabrigacha amalga oshiriladi. Soliqning miqdori esa to'lov kunida belgilangan bazaviy hisoblash miqdoridan kelib chiqqan holda hisoblab chiqariladi.

Imtiyozni taqdim etish tartibi va muddatlari

Mazkur imtiyozdan foydalanish uchun "Usta-shogird" maktabi o'quvchisi 25 yoshga to'lmagan bo'lishi lozim. Shuningdek, "Usta-shogird" maktabi o'quvchisi ekanligini tasdiqlovchi hujjatlarni mahalliy davlat soliq xizmati organiga taqdim etishi talab etiladi.

Imtiyozni qo'llash bo'yicha murojaatlar "Jismoniy va yuridik shaxslarning murojaatlari to'g'risida"gi qonunda belgilangan muddatlarda ko'rib chiqiladi. Xususan, arizalar 15 kun ichida, qo'shimcha o'rganish (tekshirish, qo'shimcha hujjatlarni so'rab olish talab etilganda) esa bir oygacha muddatda ko'rib chiqiladi.

IJARA UYLAR NARXI KESKIN OSHGAN

BU TALABALARGA JIDDIY MUAMMOLAR TUG'DIRMOQDA

Shahruza SATTOROVA,
"Yoshlar ovozi" muxbiri

So'nggi haftalarda Rossiya fuqarolarining qo'shni mamlakatlarga ko'chib o'tish holatlari ikki barabarga ortgan. Statistika ko'ra, rossiyaliklar eng ko'p Armaniston, Gruziya, Qozog'iston, O'zbekiston va Ozarbayjonga ko'chib o'tmoqda. Armaniston va Gruziyaga Rossiya fuqarolarining ko'chib kelish ko'rsatkichi uch barabarga oshgan.

Eskpertlarning qayd etishicha, Rossiyada qisman safarbarlik e'lon qilinishi natijasida mamlakat fuqarolarining ko'chib ketishi yuqoridagi davlatlarda uy-joy ijara haqining oshishiga olib kelmoqda. Nisbatan arzon bo'lgan Toshkent shahri markazidan bir xonali kvartiraning ijasi ham oyiga 300-700 dollarni tashkil etmoqda. Poytaxtning chekka tumanlarida ijara haqi 200 dollardan boshlanadi. Qisqa qilib aytganda, ijara uylar narxi "Toshkent teleminorasi" bo'yiga yetmoqda!

Tosh shaharga kelganlarning aksariyati ijara-ya uy qidirish, falon pul to'lab ham uy egasining turli inijliklariga chidash, kezi kelganda uydan haydalanishning ta'mini yaxshi biladi. Bir tomonda ro'zg'or, bir tomonda ijara, ba'zan tarozi pallasini mutanosib ushlab bo'lmay qoladi. Chunki bugungi kunda aholi daromadining yarmidan ham ko'prog'i ijara uylar uchun ketmoqda.

Bu borada norasmiy tarzda umumqabul qilingan ko'rsatkich bor – agar inson o'z daromadining 30 foizini ijara uchun sarflasa, o'zini iqtisodiy jihatdan mustaqil hisoblashi va oilasi byudjetini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'lishi mumkin. **Agar ijara oylik daromadning 40 foizidan oshsa, og'irlik qila boshlashi, 50 foiz va undan yuqori ko'rsatkichlarga chiqishi insonni murakkab vaziyatga tushirishi hisoblab chiqilgan.** Masalan, rivojlangan davlat – Germaniyada haqiqatdan ham shu darajaga erishilgan, aholi o'z daromadining 25-35 foizini ijara uchun sarflaydi. Ammo bunday iqtisodiy yutuqqa hamma ham, hatto yuksak rivojlangan davlatlar ham erishavermaydi, jumladan, Toshkent shahrida ham bunday emas.

Aytaylik, yosh oila boshlig'i o'qituvchi, ayoli hamshira, bir nafar yosh bolasi bor. Er taxminan 2,5 million so'm, ayoli esa 1,5 million so'm maosh oladi. Agar ular eng kamxarj sharoitda yasha-

sa ham, oila boshlig'i daromadining taxminan 80 foizi ijaraga sarflanishi zarurligi ayon bo'ladi. Qolgan qismi qora qozonni tebratishga birda yetib, birda yetmaydi. Shunday yosh oila vakillaridan biri shunday deydi:

"Yosh oilamiz, yaxshi hayot ilinjida qishloqdan shaharga kelgandik. Mana bir yarim yildirki, er-xotin topganimizni ijara, kommunal to'lovlar, kundalik chiqimlardan ortira olganimiz yo'q. Kommunal to'lovlar ham aksariyat ijarachilarning o'z bo'ynida, mayda ko'ringani bilan shular ham ko'p pulga aylanib ketadi. Narx-navoning kunda-kunora oshishini ko'rib, yuragim orqaga tortadi. Shu paytgacha bir xonali uyda 200 dollarga ijara turardik, yaqinda yana 50 dollarga oshdi. Ba'zida xorijga ishlagani ketsammikan, o'shanda, balki, biroz orttirib, uy-mashina olaman deb o'ylab qolaman. Lekin bolalarim

taqdiri, ularning yonida bo'lmashlik meni qattiq tashvishga soladi. Toshkent shahrida ijara yashagan odam bolalarining kelajagi uchun ularga alohida pul ajratishi ham qiyin masala bo'lib qolyapti. Kreditga uy olishni rejalashtirgandik, biroq boshlang'ich to'lov muammo bo'lyapti. Biz kabi ijarama-ijara sarson bo'lgan qanchalab yosh oilalarni bilaman. Shu kunlarda ijara narxini oshirib yoki eski ijarachilarni chiqarib, o'miga xorijliklarni qo'yayotgan uy egalari ham ko'rdim. Narxlarni kundan kunga oshirishadi, lekin qancha daromad qilish, qanday yashash bilan hech kimning ishi yo'q. Xullas, topganimiz yashab qolishdan boshqasiga yetmayapti".

Ayni mavzuda so'rov-noma o'tkazganimizda nafaqat yosh oilalar muammosi, balki 15-20 yildan beri ijara yashayotgan taqdirlarga duch keldik. Asli buxorolik Muyassar opa hozir 53 yoshda, oila qurgach Toshkentga ko'chib kelgan.

– Turmush o'rtog'im bankda hisobchi bo'lib ishlardi, men esa uyda tikuvchilik qilardim, – **deydi Muyassar opa.** – Uch nafar farzandimiz bor. Topganimiz ro'zg'ordan ortmagach, xo'jayinim davlat ishini tashlab, bozorda savdogarlikka tushib ketdi. Mana, yigirma yildirki, ijarama-ijara sarson yashaymiz. Orada kreditga uy olamiz deb boshlang'ich to'lovga mablag'

yig'ayotganimizda, ikki marta yuragimni operatsiya qildirdim. So'ng uchala farzandimizni o'qitdik, qizimni uzatdim, katta o'g'lim uylangach u ham alohida ijara uyga chiqib ketdi. Kichik o'g'lim esa talaba, hozir uni o'qityapmiz. Yoshligimda jahon adabiyotlarida butun umr ijara yashab, ijara uyida jon berayotganlar haqida o'qisam, ajablanar edim, nahotki inson boshpanasiz o'tishi mumkin bo'lsa deb. Hozir esa hayron qolmay qo'yanman.

Ijarama-ijara yurib, talabalarga joy yo'q degan yozuvlardan zada bo'lgan aksariyat yoshlar bugun amallab topgan boshpanasining haqini to'lash uchun darslarga bormay bo'lsa ham, ishlashga majbur.

– Ikkinchi kurs talabasiman, kontraktida o'qiyman, – **deydi o'zini Jasur deb tanishtirgan talaba.** – Universitetimiz yotoqxonasidan joy ololmagach, kvartirada yashashga majbur bo'ldim. Ishonsangiz, ikki yil ichida 11 marta ko'chgannim, chuv tushirib ketganlarning esa son-sanog'i yo'q. Qishloqdagi oddiy oilaning farzandiman, ota-onam kontraktimni amallab to'lashadi. Yigit kishi bo'la turib, yeb-ichishimga ham uydan pul olishim uyat. Kundan kunga oshayotgan ijara narxlarini to'lash, kun ko'rishim uchun darsdan so'ng ofitsiantlik qilaman. Ishim kech tugaydi, charchoqlar sabab darslarga e'tibor bera olmay qolaman. Besh kishi katalakda xona uchun oyiga 700 mingdan to'laymiz, lekin deyarli hammamiz uyga faqat uxlash uchun kelamiz...

Shu o'rinda yangi oila qurgan talaba yigitning so'zlarini ham keltirib o'tishni xohladik:

"Ba'zan o'qib qolaman: "18-20 yildan buyon uy ololmayman". Bularni ko'rib, tabiiyki, kishini o'y, g'am bosadi. Toshkentda qilmoqchi bo'lgan karyeralaringni yana bir tahlil qilib chiqasan. Tahlillaring ham qo'rqinchli: yaqin 10 yilda hatto kreditga ham uy ololmasligingni o'ylab siqilasan, o'zing yonbosh, xotining darddosh, orada bolalaring tug'ilib, yig'isi sitamdosh bo'laveradi..."

MAHALLANI YOSH TADBIRKORLAR RIVOJLANTIRADI

Iqbol PARDAYEVA,
"Yoshlar ovozi" muxbiri

Chiqindilarni qayta ishlab biror mahsulot yaratish – san'at. Bu san'at orqali yaxshigina daromad topish esa uddaburonlikdir. Bugun siz-u biz bilan o'z tajribasi haqida o'rtoqlashish istagidagi qahramonimiz ham mahallasida ana shunday keraksiz holga kelib qolgan chiqindilarni qayta ishlab, san'at asari yaratayotgan uddaburonlarni qo'llab-quvvatlashni, ularni tadbirkorga aylantirishni niyat qilgan.

Omonbek EGAMBERDIYEV, Zangiota tumanidagi "Turkiston" mahallasi yoshlar yetakchisi:

– Keraksiz narsalardan biror mahsulot yaratish orqali mo'maygina daromad topish mumkin. Sababi bunday buyumlar uchun katta xarajat sarf etilmaydi. Bu esa sof daromadning ortishiga olib keladi. Ish boshlaganimda xatlov sabab Nazar Intimaqov ismli yoshning uyiga kirib bordim. Uning yaroqsiz holga kelgan avtomobil balloniga ishlov berib o'tirganiga ko'zim tushdi. So'rasam, talab bo'lib qolsa, mahallamizdagi maktab yoki bog'chalarga landshaft buyumlarini yasab turishini aytdi. Bu sohaga internet tarmog'i orqali qiziqib qolibdi. Dadasi rassom bo'lgani bois yasalarga narsalar rasmini chizib, ranglari qanday bo'lishini tavsiya qilgan ekan. Garchi buyurtmalar soni ko'p bo'lmasa-da, oyiga 2-3 million daromad olayotganini aytdi. Bu sohaga men ham qiziqib qoldim va unga bu ishini kengaytirishni tavsiya qildim.

Nazar INTIMAQOV, "Turkiston" mahallasi fuqarosi:

– Mahallamizdagi yoshlar yetakchisi Omon Egamberdiyev ishni kengaytirishni taklif qilganida bunchalik bo'ladi deb o'ylamagandim. Ular "Birinchi o'rinda sizning ishlaringizni reklama qilish zarur", – dedi. Buning uchun ijtimoiy tarmoqlar orqali mahsulotim haqida ma'lumot tarqatishim kerakligini tushuntirdi. Qolaversa, mahsulotlaringiz turini ko'paytirib, zamonaviy dasturlardan foydalanib, maketlarni yasang, dedi. Men esa bularning barchasiga zamonaviy kompyuter jamlanmasi kerakligini aytdim. Shu kuni meni "Yoshlar daftari"ga ro'yxatga oldi. Oradan ikki-uch kun o'tib menga

eng zamonaviy kompyuter jamlanmasi taqdim etildi. Men undan foydalanib, yasamoqchi bo'lgan narsalarimning maketini chizdim. Qarasam, juda chiroyli narsalar chiqyapti. Ularni tayyor holga keltirib, mahallamiz yetakchisi bilan birga turli ijtimoiy tarmoq kanallariga o'lon berdik. Buyurtmalar soni sezilarli darajada orta boshladi. Hozirga qadar 130 ta maktab va bog'chadan buyurtmalar olib, mahsulotlarni yetkazib berdik. O'tgan 8 oy davomida 240 million daromad topdim. Shundan 80 million so'mi sof foyda bo'ldi. Qolgan summani yonimdag'i yordamchilarim, xomashyo va zarur stanoklarga sarf qildim. Mahallamizdagi 4 nafar yoshga ish o'rni ham yaratib berdim. Endi mahallamizdan biror bo'sh turgan joy bo'lsa, shu yerga o'tib, ishni yanada kengaytirish niyatim bor. Bu haqda mahalla yetakchisi va hokim yordamchisiga aytganimda ular bu taklifimga rozi bo'lib, yer masalasida yaqin kunlarda yordam berishini aytishdi.

Mahalladagi yana bir yosh yetakchining tavsiyasi bilan chiqindilarni qayta ishlab, yuqori daromad oia boshladi. Hozir uning mahsulotlariga qo'shni Qozog'istondan ham qiziqish bildirib, buyurtma berayotganlar bor.

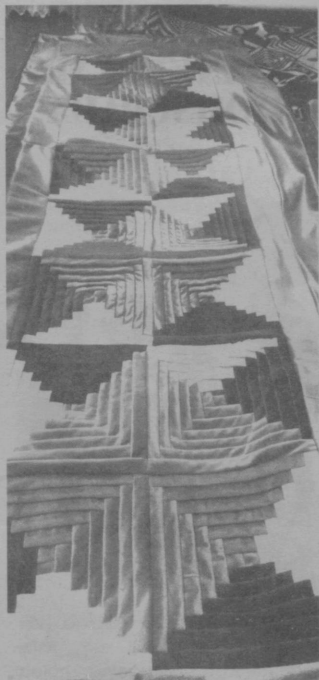
Baxtigul MIRGIYOSHEVA, "Turkiston" mahallasi fuqarosi:

– Bir farzandim bilan turmushimdan ajrab, otamning uyiga kelganman. Ukam nogiron. Hozir uyda mendan bo'lak boquvchi yo'q. Mahallamizdagi yoshlar yetakchisi xatlov payti kelib, oilaviy ahvolimizni ko'rdi va mendan qaysi sohada ishlashni istaysiz, deb so'radi. Men tikuvchilikdan xabarim borligini aytdim. U meni "Yoshlar daftari"ga ro'yxatga olib, ikki kunda tikuv mashinasi olib kelib berdi. Men avvaliga qarindosh-urug'larga, qo'ni-qo'shnilarga ko'ylak, u-bu narsalar tikib berdim. Tikuvchilikka ancha qo'lim kelishib, kuniga 100-120 ming so'm daromad topadigan bo'ldim. Omon Egamberdiyev bir kuni uyimga kelib, qancha

daromad olayotganimni so'radi. Olayotgan daromadimni xursand bo'lib aytdim.

U kishi bu kam, siz yanayam ko'proq pul topishingiz kerak, dedi. Ular menga milliy urf-odatlarimizdan bo'lgan quroqchilik bilan shug'ullanib ko'rishimni tavsiya qildi. Buning uchun juda ko'p qiy-qim matolar kerak bo'lishini aytdim. Bu borada o'zi yordam berdi. Yon-atrofimizdagi katta-katta tikuv sexlariga borib, keraksiz matolarni menga berishga ko'ndirib keldi. Men mahallamizda quroq ko'rpa-yostiqlar tikadigan ayoldan bu hunarni o'rgana boshladim. 1 haftada mustaqil tikishga kirishdim. Mahallamiz yetakchisi esa men tikkan narsalarni reklama qilib berdi. Mahsulotlarimiz dovrugi qo'shni Qozog'istonda Respublikasigacha yetib bordi. Buyurtmalar soni juda ko'payib, bir o'zim tikishga ulgurmay qoldim. Shu bois mahallamizdan uchta yoshni yonimga

olib, ish berdim. Hozir shu uch qiz ham yaxshigina maosh olmoqda. Mening kunlik sof foydam 300-400 ming so'mga yetdi. Bu hali boshlanishi. Men kelajakda "biznes ledy" bo'lish niyatidaman. Albatta, mahallamiz yoshlar yetakchisining ko'magi bilan maqsadimga yetaman. Aslida u kishining ham niyati shu - mahallamizda katta tadbirkorlarni kashf etish.

Mahalla yoshlar yetakchisi parrandachilik bilan shug'ullanish niyatini bildirgan **Bezkod Abdufattohova** ham "Yoshlar daftari" hisobidan 33 million so'mlik imtiyozli kredit ajratib berdi. Bu pulga Bezkod 6 mingta o'rdak jo'jasini sotib oldi. Ularni parvarishlash uchun esa mahalladagi bo'sh turgan bino ajratib berildi. Hozir jo'jalari ancha katta bo'lib, Bezkod daromad ham qilishga kirishdi. Kredit olgandan buyon qisqa vaqt ichida u kreditning yarmini yopib ulgurdi. Uning fikricha, bu soha ancha daromadli ekan.

Yoshlar yetakchisi **Omonbek Egamberdiyev** esa endi mahallada parrandachilik qilish niyatidagi yoshlarga yordam berib, yosh tadbirkorlar safini yanada kengaytirish niyatida.

BANKLAR DIQQATIGA! KREDIT FOIZLARI QACHON KAMAYADI?

So'nggi yillarda bank tizimi birmuncha tartibga solindi. Aholi uchun qator yangiliklar yaratildi. Ammo baribir kreditlar ustamasi juda balandligicha qolmoqda...

Bizda o'ta yuqori foizda kredit olgan tadbirkorning biznesi inqirozga uchrash ehtimoli baland. Oddiy aholiga kredit berish esa cho'kayotgan odamning qo'liga og'ir xarsangtosh tutqazib qo'yish bilan barobar. Ayniqsa, banklarimiz ajratayotgan ipoteka kreditlari odamlarni emas, banklarni kambag'allikdan chiqaryaptimi, deb o'ylab qolasan kishi.

Dubayda yashovchi tanishim bilan gaplashdim. Uning aytishicha, bu davlatda banklarning o'zi sizga "kredit oling" deb qo'ng'iroq qilishadi. Masalan, Dubayda "Noor Bank" islomiy banki bor ekan. Tanishim undan kredit olmoqchi bo'libdi. Agar 21 000 dirham (5 ming 450 AQSh dollari) pul olib, uni 6 oy ichida qaytarsangiz, sizdan 600 dirham (155 dollar) foiz olisharkan. Bank atigi 3 foiz foyda ko'ryapti, xolos. Shartnomaga imzo qo'yishingiz bilan so'ragan mablag'ingiz bir necha soat ichida hisob raqamingizga tashlab beriladi...

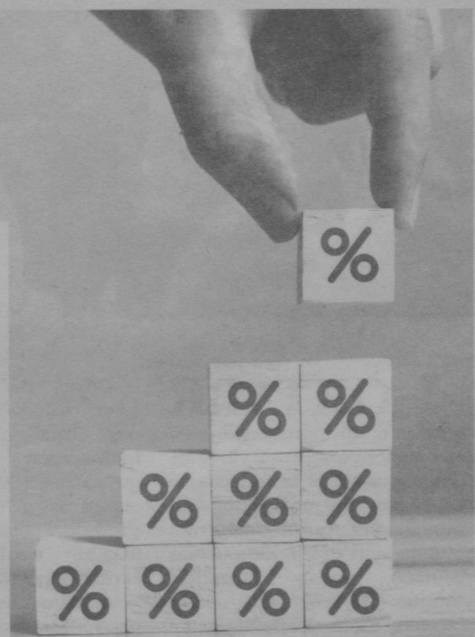
Birlashgan Arab Amirliklarida kredit kartaga pul olib, 1 yoki 2 oyda qaytarsangiz, sizdan umuman foiz olinmaydi. Ko'pgina Yevropa davlatlarida ham kredit kartalar mavjud bo'lib, Arab davlatlaridagi tizim yo'lga qo'yilgan. Agar olgan kreditingizni belgilangan muddatda to'lamasangizgina, sizdan uzog'i 3-5 foiz olinadi. Bu xuddi vaqtinchalik qarz olib, uni ma'lum muddatda to'lab qo'yishga o'xshash jarayondir.

Finlyandiya bilan ham qiziqib ko'rdim. U yerda kredit olmoqchi bo'lsangiz, atigi 15 daqiqada so'ragan pulingizni hisob-raqamingizga o'tkazib berisharkan. Ajab, nega bizda kredit foizlari bunchalar yuqori? Uning miqdori 20-25, hatto 30-35 foizgacha chiqib ketgan?

Unisini-ku qo'ya turing. Kredit olaman, deb nechta eshikka sarg'ayasiz, qancha qog'ozbozlik bo'ladi, kamiga, kafilingiz bo'lmasa, har qanday bank ham sizga rad javobini beradi. Nahotki banklar fuqarolarga shunchalik ishonmaydi? To'g'ri, yuqorida rivojlangan mamlakatlar nomi tilga olingan. Lekin u yerda ham siz-u bizga o'xshagan qorako'zlar yashaydi. Tili, millati, dini, nasl-nasabi boshqa bo'lishi mumkin, ammo birinchi navbatda ular ham biz kabi Hazrati insondir.

Universitetda o'qib, 4 yil ichida na kontraktinga, na kundalik xarajatlaringa uydin pul so'radim. O'zi o'g'il bola ulg'ayganidan so'ng bunga andisha qilib qolarkan. Shuning uchun doim qiynalдимmi, yo'lini topishga harakat qilardim. Ja bo'lmasa, qarz ko'tarardim...

Yaqinda tobim apchdi. Davolanish uchun 10 million so'm kerak bo'ldi. Uyg'a indamasdan banklarga kredit bo'yicha murojaat qildim. So'nggi 7-8 oydan beri xususiy sektorda faoliyat yuritayotganim sababli ular so'ragan hujjatlarni taqdim qila olmadim. Agar menda bu hujjatlar bo'lganida ham ular mikroqarzni 2 yil muddatga, yiliga 26 foizdan berishardi.

Bu esa judayam qimmat! Nazarimda, aynan ijtimoiy sohalar uchun kredit berish tizimini ham ko'rib chiqish kerak, bu borada kamchiliklarimiz bisyor.

Majbur bo'lib uydin yordam so'radim. Ota-onam qarz-havola qilib bo'lsa-da, pul topib jo'natishdi. Ular rasmiy ish joyimdan oxirgi 6 oy ichidagi daromadlarim hisobotini ham so'rashmadi. Mahalladan "spravka" olib, uning haqiqiyliги haqidagi "spravka"ni notariusdan tasdiqlatish ham kerak bo'lmadi. Aytgancha, hech qanday foiz ham yo'q. Pasportimning nusxasi, tirikligim haqidagi ma'lumotnoma, Xudo ko'rsatmasin, o'lib-netib qolsam, birorta kafilingiz tilxatini ham ota-onamga taqdim etmadim...

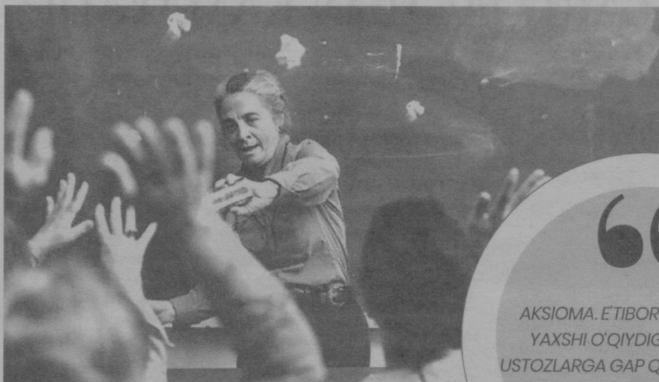
Kasalxonada ahvoli juda og'ir bemorlar bor. Farzandining o'lim bilan kurashayotganini ko'rib turib, boshini changallab, qo'lidin hech narsa kelmasdan, ojizligidan kuyunib turgan otanonalar son mingta. Ularga davlatdan boshqa kim yordam beradi?! Banklar kredit ajratmaydi, odamlar qarz bermaydi. Farzandi esa aynan pul topilmagani sabab dunyodan o'tib ketaveradi. Bu shunchaki daxshat!

Ijtimoiy tarmoqlarda ham kuniga kamida 10-15 ta sahifada betob bolasini davolatilish uchun saxovatpesha insonlardan ko'mak so'ragan ota-onalarning xabarlarini e'lon qilinadi. Barchasi oddiy odamlar, qani ular uchun banklarimizda maxsus tizim yaratilsa, yordamga muhtoj odamlar to'g'ridan-to'g'ri bankka murojaat qilsa, bemorlar o'z vaqtida qilingan muolajalar sabab sog'ayib ketsa! Bu xayrli ish mas'ul xodimlarning u dunyo-yu bu dunyosi uchun faqat va faqat yaxshi bo'ladi. Bitmas-tuganmas savob-ku bu!

Davlat shifoxonalarida, ayniqsa, chekka tumanlardagi poliklinikalarda ahvol juda achinarli. Odam u yerga tuzalish uchun emas, kasal bo'lish uchun boradi go'yo. Xususiy klinikalarda esa narx qimmat... Qaniydi, banklarimiz bu masalaga jiddiy yondashib, biror yechim bersa. Qulay, six ham, kabob ham kuy-maydigan yo'llarni o'ylab topishsa. Toki kredit insonlarni kambag'allikdan qutqaradigan muhim omil bo'lsin. Oddiy odamlarni qashshoqlik botqog'iga botiradigan emas...

Abdulaziz AHMEDOV

USTOZNI QADRLAYMIZMI?

bo'lgan, bolasiga bergan tanbehi uchun ota-onalar tez-tez do'pposlab, haqoratlab turadigan hokisor bir insondir.

Oyligi ro'zg'or tebratishga yetmaganidan bolalarning qo'liga qarab o'tirgan, darslar kamligidan maktabda soat talashib yoqalashgan, o'qishni ham o'lda-jo'lda bitirib, hamin-qadar bilim bilan maktabga kelgan, u o'qitgan o'quvchilar repetitorsiz OTM-ga kirolmaydigan jamiyatda o'qituvchining obro'si bo'lishi mumkinmi o'zi?

Mutaraqqiy davlatlar tajribasidan ma'lumki, ustoz-murabbiylar mehnatini qadrlamay turib, inson kapitali va mamlakatni rivojlantirib bo'lmaydi.

Keling, aziz tengdoshlar, o'g'il-qizlar, ustozni qadrlashni, e'zozlashni o'rganaylik! Busiz yuksak taraqqiyot yo'qligini his etaylik!

Shahribonu RAHMATOVA,

"Yoshlar ovozi" muxbiri

“
AKSIOMA. ETIBOR BERGANMISIZ,
YAXSHI O'QIYDIGAN BOLALAR
USTOZLARGA GAP QAYTARMAYDI VA
HURMAT QILADI, USTOZINI HURMAT
QILMAYDIGANLARNING ESA
O'ZLASHTIRISHI PAST
BO'LADI.

1-OKTABR

O'qituvchi va murabbiylar kuni etib belgilanganiga 26 yil to'ldi. Bu sanani har yili keng nishonlaymiz. Bayram arafasida faol o'qituvchilarni mukofotlash, turli tadbirlar uyushtirish, ular uchun dasturxon yozish an'anaga aylangan.

Ammo o'qituvchi-pedagoglarning izzat-hurmati joyiga qo'yilmoqdam?

...Afsuski, bu savolga baralla "ha" deb bo'lmaydi.

Go'yo bu sana ustozlarning izzat qopi to'ldiriladigan kungacha o'xshaydi. O'qituvchining obro'si, uning "ming yillardan beri e'zozlanishi", hatto "ustoz otangdan ulug'ligi haqidagi balandparvoz jummlar faqat tillarda yashaydi.

Amalda esa ustoz-muallim o'quvchilar birda so'ziga quloq solib, birda ustidan kuladigan, orqa partadan piching gaplar otib o'tiradigan, istalgan paytda darisini bo'lish, so'zini kesish mumkin

Besh tashabbus olimpiadasi

MILLIY RAQS

G'OLIBLARI ANIQLANDI

"Besh tashabbus olimpiadasi" ikkinchi mavsumidan o'rin olgan "Milliy raqs" musobaqalarida mahalla yoshlari faol ishtirok etmoqda.

Xususan, **G'allaorol tumanidagi "Baxt" mahallasi** yoshlari milliy raqs borasida o'z mahoratini namoyon etishdi. Asosan, "Tanovar" va "Xorazmcha"ga xirom aylagan yoshlar har bir raqs uchun alohida tayyorgarlik ko'rishgani sezilib turdi. Ishtirokchilar orasida yigitlarning ham borligini alohida e'tirof etish joizdir. Yakunda "Milliy raqs" yo'nalishi bo'yicha Marjona Bahriddinova, Marjona Abduahadova, Visola Haqberdiyeva, Marvarid Jo'rayeva g'oliblikni qo'lga kiritdi.

– Raqs sevimli mashg'ulotim, – deydi **"Milliy raqs" yo'nalishi g'olibi Marjona Bahriddinova.** – Maktabda o'tkaziladigan tadbirlarda raqsqa tushardim. Mahallamizdagi yoshlar yetakchisi Bobur Najmiddinov meni "Besh tashabbus olimpiadasi"da ishtirok etishga taklif qildi. Bu yerdagi barcha ishtirokchilar musobaqaga kuchli tayyorgarlik ko'rgan. Qatnashuvchilar orasida raqsdan saboq oladiganlar ham bor edi. Lekin men bugun barchasidan yaxshi o'ynadim.

Muhammadshukur

MUHAMMADJONOV,

"Yoshlar ovozi" muxbiri

Besh tashabbus olimpiadasi

"PRANKERLAR" SHOHSUPADA!

Azaldan o'zbeklar kulgiga, hazil-mutuyibaga moyil xalq. Asliy qadriyatlariga sodiq qolgan holda "Besh tashabbus olimpiadasi"ga ham "Quvnoqlar va zukkolar" bahsi kiritilgan.

Respublikamizdagi deyarli barcha yoshlarni qamrab olishga muvaffaq bo'lgan bellashuvlar **Bektemir tumanidagi "Husayn Boyqaro" mahallasida** ham bo'lib o'tdi. Ishtirokchi jamoalarning barchasi bellashuvlarga kuchli tayyorgarlik ko'rganiga guvoh bo'ldik.

Jamoalar asosan jamiyatimizni qiynayotgan, yoshlar orasidagi mavjud ijtimoiy muammolarni yumor bilan ko'rsatib berishga harakat qildi. Sahnaga chiqqan yoshlar professional darajadagi hazillari bilan barchani lol qoldirdi.

Tomoshabinlar "Prankerlar", "Pozitiv", "-18", "Milliarderlar", "Zabardast", "Millionerlar", "Lochinlar" jamoalari o'rtasidagi qiziqarli yumorlarga maza qilib kulishdi. Yakunda "Prankerlar" jamoasi mutlaq g'oliblikni qo'lga kiritdi. "Pozitiv" va "-18" jamoalari mos ravishda ikkinchi va uchinchi o'rinni band qildi. G'olib jamoa musobaqaning sektor bosqichiga yo'llanmani qo'lga kiritdi.

Anvar KURASHOV,

Yoshlar ishlari agentligi Toshkent shahar boshqarmasining axborot va media xizmati mutaxassisi

FAXR VA MAS'ULIYAT

**Aziza
PIRMANOVA,**
Navoiy shahridagi 17-mak-
tabning boshlang'ich ta'lim
o'qituvchisi

Har kuni erta tongda sinf xonasiga kirib, 30 nafar qora ko'zlarimning bir ovozdin bergan salomiga alik olar ekanman, har birining kelajagi bugun men beradigan bilim va tarbiyaga bog'liq ekanini o'ylab quvonaman, qaysidir ma'noda cho'chiyman ham.

Biroq kasbimning hamma mas'uliyati shundagina iborat emas. Millatning ulug' yozuvchisi O'tkir Hoshimovning bu so'zlarida men anglagan, ammo jamiyatimizdagi "ayrimlar" hanuz anglay olmayotgan hayotiy haqiqat yashiringan:

"Dehqon yerga nobop urug' sepsa, achchiq hosilini bir o'zi o'rib oladi. O'qituvchi bolaning qalbiga nobop urug' sepsa, achchiq hosilni butun jamiyat o'rib oladi".

To'g'ri, muallim moddiy boylik yaratmaydi, u butun bir kelajakning bunyodkori bo'la oladi! Partada qo'llarini qovushtirib, muallimning har bir so'zini diqqat

bilan tinglab o'tirgan beg'ubor go'dak ertaga butun dunyoni o'zgartirishga qodir, bunga uni muallimi ishonтира olishi kerak. Jarayon esa osonlik bilan kechmasligini, afsuski, hamma ham tushunavermaydi...

Kasb bayrami arafasida ko'nglimdan juda ko'p o'ylar o'tmoqda, maktabni bitirib, o'qituvchi bo'lgan degan ezgu niyat bilan shahar sari yo'l olganimga, ilk bor o'quvchilarim bilan yuzma-yuz qolishdek hayajonni his etganimga ancha yil bo'ldi. Shu davr ichida ko'plab quvonchli kunlar bo'ldi, eslagim kelmaydigan voqealar ham yo'q emas... Eng muhimi, bu sharaffi kasbni tanlaganimga afsuslanmayman!

Hamkasblaringma, butun millatga ilm berishdek mashaqqatli yo'lni tanlagan yelkadoshlarimga bayram qutlug' bo'lsin deb, hurmat bilan olis maktabning oddiy o'qituvchisi!

USTOZ

Mahorat bobida hayotda tengsiz,
Ustozidan o'zgan shogirdsiz, ustoz.
Hurmat qatorida barchangiz tengsiz,
Hech o'zin o'ylamas "bedard" siz, ustoz.

Do'stsiz, tanqidchisiz, tirik kitobsiz.
Ma'rifatning isi ufurar sizdan.
Tunga tongni bergan saxiy oftobsiz,
Yulduzdek porlaylik biz ortingizdan.

Ta'rifda tillardan tushmas tashakkur,
Tuyg'ular to'foni tuzdilar tartib.
Ta'lim ta'miridan titroq tafakkur,
Ta'zimlanar sizga tasanno aytib.

Mehribon, jonajon, aziz ustozlar,
Eslamaydi demang, duolardasiz.
Siz-la faxrlanib yurganimizdek,
Loyiq bo'laylik deb harakatdamiz.

Odina TO'XTASINOVA,
O'zDJTU I-kurs talabasi

YASHASHNI O'RGANDIM SIZDAN

Ham mehnat, ham zahmat, ham sharaf, ham shon.
Nomingiz ulug'lab yursam shu izdan.
Tun-u kun ma'rifat sizga qadrdon,
Ustozim, yashashni o'rgandim sizdan.

Bilim bulog'iga bag'ishlab o'zni,
Dabdaba, hashamdan o'g'irib yuzni,
Yodimda saqlayman siz aytgan so'zni,
Ustozim, yashashni o'rgandim sizdan.

Ham ustoz, ham ona barchaga birday,
Gohida fe'lingiz biroz og'irday,
Lekin ko'nglingiz oq oydagi nurday,
Ustozim, yashashni o'rgandim sizdan.

Ustozni olqishlar qutlaydi qo'llar,
Siz bergan o'g'itlar bizlarni qo'llar,
Bizga ham yor bo'lsin siz bosgan yo'llar

Jasmina ALLAMURATOVA,
Yakkasaroy tumanidagi
172-maktabning 10-sinf o'quvchisi

BUYUKLAR O'QITUVCHILAR HAQIDA

Maktab o'qituvchilari bosh vazirlar orzu qila oladigan kuchga ega.

Uinston Churchill

Ta'lim - bu shunday jarayonki, uning boshida bola gapirishga, oxirida esa jim bo'lishga o'rgatiladi.

Leonard Lui Levinson

Maktabdagi o'quvchi uchun eng muhim, eng ibratli mavzu bu o'qituvchining o'zidir.

Adolf Disterveg

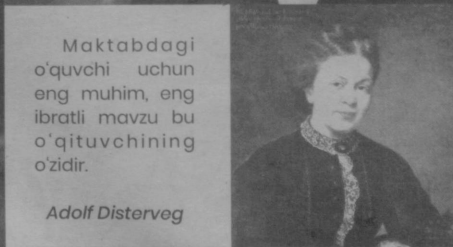
O'qituvchi nimanidir o'rgatuvchi emas, o'quvchiga allaqachon bilgan narsalarini ochib berishga yordam beradigan odamdur.

Paulo Koelo

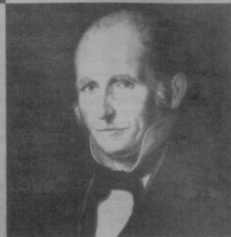
Agar o'qituvchida faqat ishiga muhabbat bo'lsa, u yaxshi o'qituvchi bo'ladi. Agar u shogirdiga otasi, onasidek muhabbat qo'yolsa, u hamma kitoblarni o'qib chiqqan, lekin na mehnatiga, na shogirdiga mehr qo'ymagan o'qituvchidan yaxshiroq bo'ladi. Agar o'qituvchi mehnatga va o'quvchilarga bo'lgan muhabbatni uyg'unlashtirsa, u mukammal o'qituvchi bo'la oladi.

Lev Tolstoy

Insonlar shifokorlar va o'qituvchilardan mo'jiza talab qiladilar va agar mo'jiza sodir bo'lsa, hech kim ajablanmaydi.

Mariya fon Ebner-Eschenbax

“BIZNING YOSH IJODKORLAR”

Yillar inson mahoratini oshiradi. Ijodkorimiz qariyb 10 yildan buyon kashtachilik san'ati bilan shug'ullanadi. Har gal Samarqand, Buxoro va Xiva kabi qadimiy shaharlarga borganida yangidan-yangi g'oyalar bilan qaytadi.

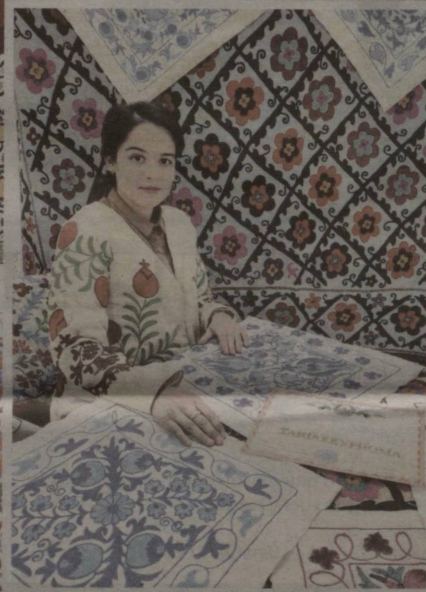
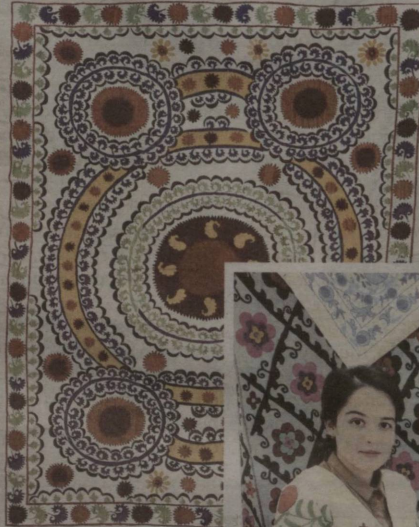
Loyiha muallifi **Shahribonu RAHMATOVA.**

Zarina Husenova Kamoliddin Behzod nomidagi Milliy rassomlik va dizayn instituti amaliy san'at va dizayn fakulteti 3-bosqich talabasi. U onasi sabab kashtachilikka qiziqib, ijodiy ishlarini yarata boshlagan. Kashtachilikning sir-asrorini oilasida onasidan qunt bilan o'rgangan.

Soatlab bir joyda o'tirishni, kashtadagi kichik detalni tikish uchun ignaning tinimsiz u tomondan bu tomonga borib kelishini tasavvur qiling-a! Zarina yaratgan kashtalarga boqib, uning barmoqlariga qoyil qolasiz. San'atdagi yo'nalishlar orasidan o'zbek milliy san'ati turi – kashtachilikni tanlagani esa olqishga loyiq.

U mana shunday mehnatlari bilan bir qancha xalqaro tanlovlarda faxrli o'rinlarni qo'lga kiritgan. Xususan, Chexiyaning Praga shahrida o'tkazilgan "Yevropa yulduzlari" nomli 1-xalqaro musiqa va san'at tanlovida "Mustahkam oila" nomli kashtachilik ishi bilan ishtirok etib, 1-o'rinni qo'lga kiritgan. Bundan tashqari, "San'at mozaikasi" xalqaro tanlov-festivalida amaliy san'at – yog'och o'ymakorligi, keramika, zargarlik, zar-do'zlik, kashtachilik, to'quvchilik, xalq o'yinchoqlari nominatsiyasida "Zebigardon" loyihasi bilan 1-o'ringa loyiq ko'rilgan.

Zarina "**Mustahkam oila**" nomli ijodiy ishini qadimiy Xiva shahriga uyushtirgan sayohatidan ilhomlanib yaratgan. Bilamizki, azaldan kashtachilik tarixida anor oila ramzi bo'lib kelgan. U esa anorlarni daraxtda jamlashni o'ylab, o'z ishini boshlagan.

– Ushbu ijodiy ishida anorlarning turlligi bu jamiyatimizda har xil oilalarning mavjudligi ramzidir. Ularning zich joylashuvi aynan biz, o'zbeklardagi o'zga-chacha mehr-oqibat, e'tibor, mehmondo'stlik, bag'rikenglik belgisidir. Hoshiyalar o'tmish, hozirgi kun va kelajak ramzi, ya'ni davomiylik belgisidir, – deydi qahramonimiz.

YOSHLAR OVOZI

Bosh muharrir:
Hamza ABDULLAYEV

Muassis:
O'zbekiston yoshlar ittifoqi
Markaziy Kengashi

Bosh hamkor:
O'zbekiston Respublikasi
Yoshlar ishlari agentligi

Navbatchi muharrir:
Muhammadshukur MUHAMMADJONOV

Musahhihlar:
Rashid XO'JAMOV,
Qirmizoy HAKIMOVA

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligida 2020-yil 11-dekabrda № 0242 raqami bilan qayta ro'yxatdan o'tgan. Gazeta materiallari tahririyat kompyuter markazida teriladi va sahifalandi. Tahririyat manzili: 100083, Toshkent, Matbuotchilar ko'chasi, 32. Telefonlar: (71) 233-22-16, (71) 236-79-95.

"Sharq" nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasida, A-3 formatda chop etiladi. Hajmi – 2 bosma taboa. Korxonalar manzili: Buyuk Turon ko'chasi, 41. Indekslar: 203, 3203. Bahosi kelishilgan narxda. Buyurtma – G-1055, Adadi – 10526. Bosishga topshirish vaqti – 21.00. Topshirildi – 20.00.

Saytimizga o'tish uchun QR-kodini telefoningiz orqali skaner qiling.

